

Årsmelding for Vega verneområdestyre 2016

Jannike Wika
Verneområdeforvalter

Innhold

1.0 Innledning.....	2
2.0 Midler til forvaltning av verneområdene	4
2.1 Drift utvalg.....	4
2.2 Planarbeid.....	4
2.3 Bestillingsdialog.....	4
3.0 Tiltaksmidler gjennom bestillingsdialogen 2016	6
3.1 Sjøppel og sitkagran i Hysvær.....	7
3.2 Skogbrukselever i Kjellerhaugvatnet	8
3.3 Hogst av sitkagran og lauvkratt i Kjellerhaugvatnet.....	8
3.4 Informasjonspunktet på Kjellerhaugen	9
3.5 Temaplakater.....	10
3.6 Sviing av lyng i Holandsosen naturreservat.....	10
3.7 Hogst av sitkagran utafor verneområdene på Vega.....	11
3.8 Kulturlandskapsdag 2016	12
4.0 Rapportering fra SNO – lokalt.....	12
5.0 Rådgivende utvalg og Administrativt kontaktutvalg	14
6.0 Vega verneområdestyrets deltakelse.....	14
6.1 Styret	14
6.2 Verneområdeforvalter.....	15
VEDLEGG.....	21
ÅRSRAPPORT SNO-Helgeland 2016.....	21
RÅDGIVENDE UTVALG	28
REFERAT FRA MØTE TORSDAG 23.6 2016	28
REFERAT FRA MØTE TORSDAG 25.10 2016	31

Alle bildene i årsmeldingen er tatt av Jannike Wika

Bildet på forsiden er tatt i Hysvær/Sjøla landskapsvernområde i september 2016

1.0 Innledning

Vega verneområdestyre består av tre politiske representanter; to fra Vega kommune og en fra Nordland fylkeskommune. Sekretariatet for verneområdestyret er en verneområdeforvalter som er ansatt hos Fylkesmannen i Nordland, men med lokalt kontorsted. Forvalteren skal sammen med styret se til at forvaltningen av verneområdene gjennomføres i samsvar med verneforskriftene for de enkelte verneområdene, naturmangfoldloven, nasjonale miljømål og internasjonale forpliktelser. Se kart med oversikt over verneområdene side 3.

Styret fra 2016 ble konstituert 21.mars 2016, med følgende medlemmer:

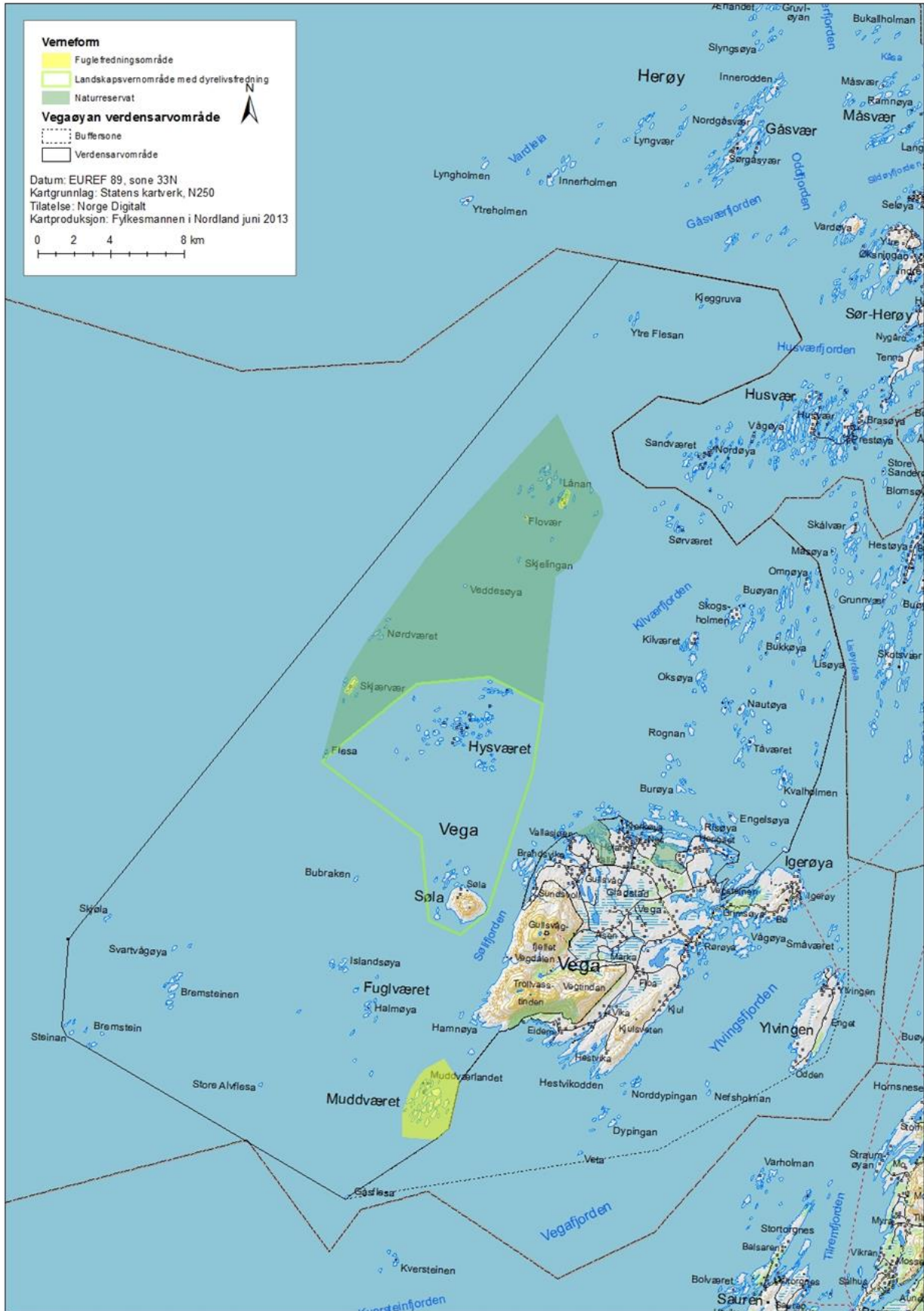
- For Vega kommune: medlem Andre Møller (leder), vara Hilde Sprækenhus.
- For Vega kommune: medlem Kjartan Sørøy, vara Ann-Hege Lervåg.
- For Nordland fylkeskommune: medlem Hanne Wika (nestleder), vara Per Christian Brennevik Jacobsen

Jannike Wika har siden september 2011 vært ansatt som verneområdeforvalter og er sekretær for Vega verneområdestyret.

Forvaltningsmyndigheten for verneområdene i Vega kommune er delegert til Vega verneområdestyre. Vega verneområdestyre forvalter viktige nasjonale og internasjonale naturverdier (jf. vedtektene av 14.10.2014). Styret skal sørge for at de nasjonale verdiene blir ivaretatt som forutsatt gjennom opprettelsen av de ulike verneområdene og forvaltningen av verneområdene skal sees i sammenheng med forvaltningen av Vegaøyan Verdensarv.

Verneområdeforvalteren er underlagt styret i forvaltningen av verneområdene. Forvalterens hovedfunksjon er å være sekretariat for verneområdestyret og faglig forberede alle styresaker.

Det er Vega verneområdestyre sitt ansvar å påse at verneverdiene ikke forringes/ivaretas, som følge av deres forvaltningspraksis. Hvis verneverdiene forringes eller er i fare for å forringes skal verneområdestyret påse at nødvendige tiltak blir igangsatt. Videre skal Vega verneområdestyre behandle og avgjøre alle dispensasjonssøknader. Styret har også et selvstendig ansvar for å anmelde/rapportere brudd på verneforskriftene. Klage på vedtak skal sendes til Vega verneområdestyre, som oversender saken til Miljødirektoratet.

Kart over verneområdene i Vega kommune (merket med ulike grunnfarger).

2.0 Midler til forvaltning av verneområdene

Utenom administrative tjenester og drift av sekretariat ble det i 2016 gitt følgende bevilgninger fra Miljødirektoratet til Vega verneområdestyre:

• Drift utvalg	110 000 kr
• Forvaltningsplan	80 500 kr
• Bestillingsdialog	750 000 kr (ex moms)

I tillegg har Vega verneområdestyret har midler som i 2015 ble overført til Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv.

Dette er:

- 144 000 kr til Informasjon om naturverdier fra forvaltningsknutepunktet.
- Revidering av skjøtselsplan for Skjærvær og utarbeiding av skjøtselsplan for Muddvær 90 000 kr.
- Midler til planarbeid 80 000 kr.

Kommentarer til hver enkel bevilgning er gitt i kapittel 2.1 – 2.5.

2.1 Drift utvalg

Midlene disponeres av styret. Reise og møtegodtgjørelse for Vega verneområdestyre. Vega verneområdestyre hadde i 2016 fire styremøter. Rådgivende utvalg hadde to møter.

2.2 Planarbeid

160 500 kr (80 500 kr fra årets tildeling og 80 000 kr fra fjorårets tildeling) gikk til plan for utredning av havbruk i verdensarvområdet. Unescos innskrivingstekst ber nasjonalstaten om å definere tålegrensen mellom havbruk og verdensarvverdiene. I den nye forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarv er dette lagt inn som et eget mål. Definisjon av tålegrensen var i denne omgang i forhold til det som Unesco betegner som "Visual impact", siden nasjonalt lovverk regulerer forholdene rundt miljø/forurensing/fiskehelse mm.

90 000 kr til revidering av skjøtselsplan for Skjærvær og utarbeiding av skjøtselsplan for Muddvær. NIBIO leverte revidert skjøtselsplan for Skjærvær. Ny skjøtselsplan for Muddvær blir levert etter avvikling av grunneiermøte i 2017.

144 000 kr til nye skilt videreføres til 2017.

2.3 Bestillingsdialog

Bestillingsdialogmidler er tiltaks-/investeringsmidler i verneområder. Tiltakene skal være i tråd med forvaltnings-/skjøtselsplan eller andre relevante styringsdokumenter. Midlene skal gå til tiltak som er nødvendig for å ta vare på verneverdiene, inkludert investeringsutgifter til informasjon, skjøtsels-, og

tilretteleggingstiltak. Midlene disponeres av styret, og prioriteringene av midlene som ble bevilget gjennom bestillingsdialogen er vist i kapittel 3.

Bestillingsdialogen er en formalisert prosess mellom forvaltningsmyndigheten og SNO (Statens naturoppsyn) lokalt for å sikre god dialog og forutsigbarhet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak i felt. Bestillingsmøtene er en arena for rapportering fra SNO lokalt, drøfting av status, utfordringer og tiltaksbehov. Dette er et grunnlag for forvaltningsmyndighetens innmelding av behov for oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak, samt innmelding av behov for tiltaksmidler til Miljødirektoratet/SNO.

SNO er selv ansvarlig for planlegging, prioriteringer, personell og økonomi for gjennomføring og rapportering av disse "kjerneoppgavene". Det vil likevel være av stor betydning at forvaltningsmyndigheten gir SNO faglige premisser og forslag til prioriteringer for aktiviteten som ligger i SNOs egen oppgaveportefølje. Forvaltningsmyndighetene kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver ut over SNOs egne, faste kjerneoppgaver, som registreringsarbeid, særlige tiltak i verneområder (informasjons-, skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak) og lignende. Forvaltningsmyndigheten og SNO lokalt kan avtale å gjennomføre slikt feltarbeid gjennom bestillingsdialogen. SNO lokalt vil avstemme disse oppgavene ift andre pålagte oppgaver og kapasitet.

SNO var en av samarbeidsaktørene i søppelsanking i Hysvær, september 2016.

3.0 Tiltaksmidler gjennom bestillingsdialogen 2016

Vega verneområdestyre fikk i 2016 tildelt 750 000 kr (ex moms) til tiltak i verneområdene og prioriterte i 2016 å bruke pengene til følgende tiltak:

Beiting Hysvær/Søla				110 400
Beiting Kjellerhaugvatnet				31 200
Beiting Holandsosen				17 175
Slått Lånan				29 616
Slått Skjærvær				25 500
Hogst av sitkagran i Hysvær				10 000
Hogst i kjellerhaugvatnet vest				90 000
Hogst av lauvkratt				30 000
Hogst i kjellerhaugvatnet nord				92 000
Jordforbedringstiltak				7 500
Brenning av hogstavfall				0
Utkjøring - tømmer				8 000
Kanthogst jordbruksvei				26 435
Hogst av sitkagran (skogbrukslever)				32 825
Skjøtselsplan for Skjærvær og Muddvær				22 500
Benker, grill og teleskop				35 500
Kulturlandskapsdag				12 000
Sitkagranplukking				0
Sitkagranplukking				0
Parkeringsplass v jordbruksvei, Kjellerhaugvatnet				17 365
Rydding i strandsonen				15 000
Temaplakat				10 000
Temaplakat				20 000
Bærekraftig reisemål				31 984
Uforutsette utgifter				75 000
Reperasjon av beitegjerde/port				
Telling av grågå				
Informasjonstiltak eidemslie (Sørbøgdfestival, jfr sak 29/2015)				
Annonse, delfinansiering (helgelandsguiden)				
Minkfeller				
Annonsering ferdsel, delfinansiering				
Forkserkonferanse				
				750 000

Under følger beskrivelse av noen av tiltakene i 2016.

3.1 Sjøppel og sitkagran i Hysvær

Elever fra 10.klasse ved Vega skole var i september 2016 med på et prosjekt i Hysvær som handlet om:

1. Sitkagran – fremmed art. Hvorfor ble denne arten plantet? Hvorfor mener mange at den nå er et problem? Er det noen positive sider med sitkagranskog?
2. Marin forsøpling. Hva er marin forsøpling? Eksempel? Hvorfor er dette et SÅ stort problem?
3. Yrkesvalg: Statens naturoppsyn, naturforvalter, fisker/bonde. Øystein, Runar og verneområdeforvalter forteller noen ord om sitt yrkesvalg.

Dette er et samarbeid mellom grunneiere, Vega skole, SNO og Vega verneområdestyre.

Innsamling av søppel fra øyene i Hysvær, september 2016.

Elevene tok bilder underveis (med egen mobil) som ble brukt i etterarbeidet samt en presentasjon av arbeidet som de gjorde i Hysvær. Søppelet ble levert inn på SHMIL i Brønnøysund.

3.2 Skogbrukselever i Kjellerhaugvatnet

Skogbrukselever fra Mosjøen videregående skole var i uke 10 på besøk på Vega for å bli bedre kjent med Vegaøyan Verdensarv. Hver dag under oppholdet arbeidet de i Kjellerhaugvatnet naturreservat hvor de praktiskere bruk av motorsag for å felle sitkaskog. De var med på en guidet fisketur i verdensarvområdet og besøkte til Bente Risholm Børsheim som fortalte sin historie om gårdsdrift.

Dette er et samarbeid mellom Vega verneområdestyre og Mosjøen vgs. Det er femte sesongen vi fikk besøk av elever og lærere fra Mosjøen vgs.

Bilde av skogbrukselever fra Mosjøen videregående skole i Kjellerhaugvatnet naturreservat, mars 2016

3.3 Høgst av sitkagran og lauvkratt i Kjellerhaugvatnet

Tilstanden til vegetasjonen i Kjellerhaugvatnet naturreservat vurderes som middels til dårlig. Bakgrunnen for dette er at store deler av reservatet er under gjengroing. To av tiltakene for å sikre og bevare det botaniske mangfoldet/sammensetninga er manuell rydding av lauvkratt og sitkagran.

Bilde er tatt fra Kjellerhaugen med utsikt mot hogstfeltene, hogst av lauvtrær nærmest.

3.4 Informasjonspunktet på Kjellerhaugen

Vega verneområdestyre fikk i 2014 fjernet en del av sitkaskogen på Kjellerhaugen. Den lokale entreprenøren Ketil Trøan, fikk i 2015 i oppdrag av verneområdestyret å lage en gapahuk av sitkagran på dette stedet og i 2016 og lagde han benker og grill tilknyttet gapahuken. Byggverk og benker er lagd av sitkagran. Stedet er mye brukt av lokale turgåere og vil fungere som et punkt hvor verneområdestyret kan gi informasjon om naturreservatet.

Vega verneområdestyre fikk i forbindelse med informasjonspunktet laget en parkeringsplass ved jordbruksvei, nærmere hovedveien. Verneområdestyret har kjøpt inn tre teleskop som kan lånes gratis gjennom verneområdeforvalters kontor på Nes.

Fuglekiking fra Kjellerhaugen, høst 2016.

3.5 Temaplakater

Staten bruker betydelige ressurser på å ivareta verdiene som finnes i våre verneområder. Vega verneområdestyre ønsker å formidle verneverdiene og hvordan disse varetas, gjennom temaplakater:

- Kystlynghei og Sitkagranskog. Temaplakaten plasseres på gapahuken på Kjellerhaugen.
- Fugler i Kjellerhaugvatnet naturreservat: Temaplakaten plasseres på gapahuken på Kjellerhaugen.
- Kystlynghei: Temaplakaten plasseres v innfallsport til Holandsosen på Viksås.
- Livet i fjæra: Temaplakaten plasseres i gapahuken på Eidem.

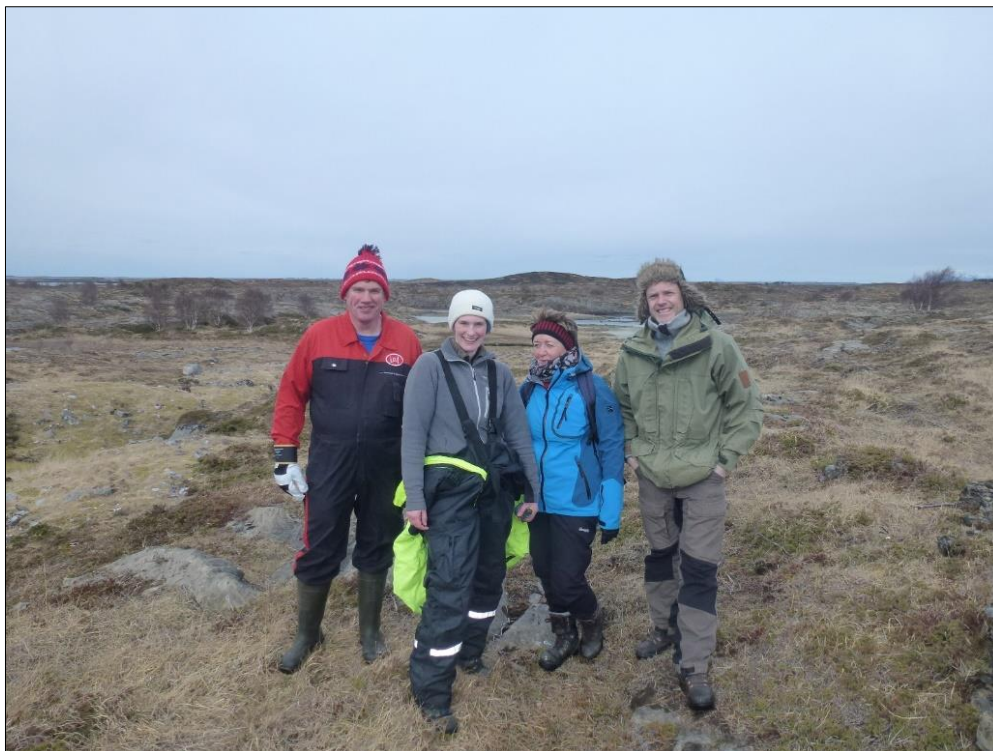
Temaplakatene utvikles av Reklamekameratene AS og vil bli slutført våren 2017.

3.6 Sviing av lyng i Holandsosen naturreservat

Etter at beitet i Holandsosen opphørte på 1970-tallet førte det til en gradvis gjengroing. Å holde Holandsosen åpen er viktig for å opprettholde området som et viktig område for våtmarks fugler som ender, vadere og lommer. I dag beites området av sau og storfe. På grunn av kalkrike bergarter er Holandsosen også

spesiell botanisk sett. Et godt beitetrykk vil kunne holde landskapet åpent, men sviing er viktig for å få bukt med gjengroing av einer og krekling samt fornying av røsslyng.

For femte gang ble det i 2016 svidd i Holandsosen naturreservat. Målet med lyngsviing er å forbedre beiting i lyngheier og bevare det biologiske mangfoldet. Sviingen følger anbefalingene fra Sviplan for Holandsosen (Bioforsk Rapport 2012).

Bilde av de som deltok under sviing i Holandsosen april 2016.

3.7 Hogst av sitkagran *utafor* verneområdene på Vega

Vega verneområdestyre registrerer at det brukes mye ressurser på å fjerne spredt sitkaplanter i verneområdene på hovedøya Vega. For å redusere spredningen av sitkagran er det ønskelig at mer av sitkaskogen rundt verneområdene blir fjernet. Derfor tok Vega verneområdestyre initiativ til et samarbeid med Vega kommune og Allskog for å se på mulighetene for å hogge mer sitkaskog på Vega og frakte det fra øya med båt.

I mai 2015 holdt Allskog og Vega kommune et informasjonsmøte for grunneiere på Vega om muligheten for å ta ut sitkaskog på Vega. Påfølgende dag fikk grunneierne befaringsmed Allskog og Vega kommune.

Vega kommune arbeidet i 2016 videre med å legge til rette for hogstarbeid på Vega og målet er å komme i gang med mer hogst av sitkagran i løpet av 2017.

3.8 Kulturlandskapsdag 2016

Vega verneområdestyre arrangerte sammen med Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv og Vega kommune en kulturlandskapsdag i juni. Bakgrunnen for arrangementet var at kulturlandskapsprisen for Nordland fylke i 2015 ble tildelt Turid Næss og Gisle Ebbesen for deres innsats for å bygge opp Vega kystgård. Målgruppen for arrangementet var alle som er interessert i kulturlandskap i endring samt skjøtsel. Hovedattraksjonen var foredrag av Oscar Puschmann fra NIBIO. Befaring til Emårsøy og Skogsholmen var også en del av programmet.

Det var totalt ca. 80 oppmøtte på dette arrangementet.

4.0 Rapportering fra SNO – lokalt

Vega verneområdestyre hadde følgende innspill/forventninger til SNOs arbeidsoppgaver (ukesverk) i 2016:

Registrere fugl, pattedyr og sjøpattedyr. Spesielt registrering og oppfølging av hekke- og ynglelokalitet for sjeldne, trua, sårbare (rødlistede) arter er ønskelig.	1,6
Søk etter hekkende kongeørn	0,4
Etterarbeid hogstfelt	0,2
Følge opp/vedlikeholde klopplegging i myr ved innfalsport	0,5
Felles befaring med båt til ærfuglvær og vernområdene. Samt ved behov for transport i forbindelse med forvaltningen av verneområder i verdensarvområdet.	1,4
Sjøpølrydding, formidling, informasjon til barn og unge.	1,4
Jakt på mink i verdensarvområdet for å holde ærfuglværene i verdensarvområdet fri for mink.	2
Gjennomfører analyse i kalksjøer	0,5
Organisere og gjennomføre oppsamling av strandsjøppel i ærfuglvær i verdensarvområdet.	0,8
Følge opp ilandstigingsforbudet	0,4
Registrere overvintrede ærfugl i verdensarvområdet	0,4
Registrere eksisterende løveskilt, befaring for å planlegge oppsett av løveskilt. Oppsett av løveskilt.	0,8
Sette opp løveskilt med underskilt på utvalgte øyer.	0,4
Befaring for planlegging av oppsett av løveskilt.	0,4
Befaring for planlegging av oppsett av løveskilt.	0,4
Hugge, kviste og brenne sitkagran (med forbehold om avtale med grunneier).	0,4
Hugge, kviste og brenne sitkagran (med forbehold om avtale med grunneier).	0,2

SNOs aktivitet i Vega kommune er for 2016 tilnærmet lik med hva som er gjort tidligere år, - da både med tanke på type aktivitet og omfang. SNO-Helgeland har hatt prioritet på å føre oppsyn og utføre bestilte

oppdrag og tiltak i Verneområdene i Vega i 2016. Det er loggført 33 oppsynsturer- eller oppdrag i verneområder, - og det er loggført ca. 180 timeverk på oppdrag eller tiltak. Bestilte oppdrag som slutføring av uttransport av tømmer i Holandsosen NR, er utført. Dette oppdraget kan derfor betraktes som endelig avsluttet.

Uttak av sitka i Floværet FFO: I underkant av 60 sitka er felt, kvistet og lagt i lunner. Kvisten ble brent. Omfanget av plantet sitka, - og dermed også arbeidsmengden, var noe større enn først antatt. Oppdraget ble fullført i desember 2016..

Generelle utviklingstrekk/utfordringer. Det fremstår ikke noen klare avvikende utviklingstrekk fra tidligere år for verneområdene i Vega. Tilstanden generelt, ser en bort fra forbedringene som følge av skjøtsel og fjerning av ” svartelistede ” arter, synes tilnærmet uendret.

Anbefalte oppfølgingspunkter neste år. Generelt mener SNO lokalt det som tidligere år må være et mål i seg selv å få oppsøkt alle verneområdene, - helst flere ganger. Verneområder med ilandstigningsforbud vil også i 2017 bli prioritert. Det bør ut fra preventive hensyn fortsatt være slik at en av oppsynets viktigste oppgaver er **å være til stede**, - ”å se og bli sett” .

Se nærmere beskrivelse i SNO lokalt sin årsrapport 2016, i vedlegg.

Nybygging i Muddvær fuglefredningsområde, september 2016.

5.0 Rådgivende utvalg og Administrativt kontaktutvalg

I følge reviderte vedtekter for Vega verneområdestyre (pr 14.oktober 2014) skal styret oppnevne et Rådgivende utvalg og et Administrativt kontaktutvalg.

Rådgivende utvalg skal bestå av representanter for de ulike interessene i verneområdene og verneområdeforvalter skal være sekretær. Det skal være minst et dialogmøte med rådgivende utvalg pr. år. Vega verneområdestyre vedtok 19.mai 2016, i sak 11/2016 å oppnevne følgende representanter til rådgivende utvalg:

Leder i Vega bondelag, leder i Vega beitelag, leder i Vega bonde – og småbrukerlag, leder i Vega fiskarlag, rektor ved Vega skole, leder i Vegaøyans venner, leder i Vega kystlag, leder i Hysværøyan grunneierlag, leder i Utvær Lånan, leder i naturvernforbundet, grunneierrepresentant fra hhv Skjærvær, Flovær og Muddvær fuglefredningsområde samt en grunneierrepresentant fra Eidemsliene naturreservat.

Det ble avviklet to møter i Rådgivende utvalg i 2016. Referat fra møtene ligger i vedlegg.

Administrativt kontaktutvalg skal sikre at forvaltningen av verneområdene blir godt integrert i den kommunale forvaltningen samt sikre et nært samarbeid med Stiftelsen Vegaøyans Verdensarv. Det skal holdes minst to møter i året. Vega verneområdestyre vedtok 21.november 2016, i sak 23/2016 at administrativt kontaktutvalg skal bestå av følgende medlemmer:

Tre representanter fra Vega kommune (miljøvernssjef, jordbrukssjef, reiselivssjef) og en representant fra Stiftelsen Vegaøyans Verdensarv (daglig leder). Vega kommune ved teknisk avdeling kalles inn på møtet ved behov. Verneområdeforvalter er sekretær for utvalget.

Det ble ikke avholdt møter i administrativt kontaktutvalg i 2016.

6.0 Vega verneområdestyrets deltakelse

6.1 Styret

Det ble avholdt tre styremøter i 2016. Protokoller for møtene legges ut på nettside

<http://www.nasjonalparkstyre.no/vega/>

- I 2016 ble det gjennom Vega verneområdestyre
  - Gitt dispensasjon for lavtflyging og landing med helikopter i Eidemsliene, Holandsosen og Kjellerhaugvatnet naturreservat.
  - Gitt dispensasjon fra verneforskriften for motorferdsel i forbindelse med utkjøring av tømmer – Kjellerhaugvatnet naturreservat.

- Gitt dispensasjon fra verneforskrift for utvidelse av naust i Lånan fuglefredningsområde.
- Gitt dispensasjon fra verneforskriftenes forbud mot jakt og bruk av skytevåpen for å felle inntil fem otere i verneområdenes dunvær.
- Styret har i mai 2016 deltatt på befarings til Lånan fuglefredningsområde
- styreleder har
  - deltatt på flere befaringer og møter i tilknytning til skjøtselstiltak
  - i en rekke sammenhenger i arbeidet for å få realisert et verdensarvsenter på Vega

6.2 Verneområdeforvalter

Arbeidsoppgavene for verneområdeforvalter har i 2016 vært:

- Følge opp tiltak beskrevet i kapittel 3.0 med befaringer i verneområdene på hovedøya og i sjø.
- Rapportere om verneområdestyrets forvaltning til Miljødirektoratet.
- Fremme innstillinger og forberede saker for styret.
- Informasjon og presentasjon av Vega verneområdestyrets arbeidsoppgaver og muligheter.
- Daglig drift med økonomiarbeid.

Verneområdeforvalter har representert Vega verneområdestyre på følgende:

Januar:

- Avdelingsmøte med miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i Nordland. Videokonferanse.
- Møte om innhold i det fremtidige verdensarvsenteret i Brønnøysund.
- Styremøte i Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv i Brønnøysund, hvor verneområdeforvalter er observatør.
- Møte om resertifisering av Vega som bærekraftig reisemål.

Februar:

- Møte om resertifisering av Vega som bærekraftig reisemål.
- Møte om bestillingstekst om visuell effekt av havbruk på Vegaøyen Verdensarv, i Trondheim.
- Møte om innholdet i det fremtidige verdensarvsenteret.
- Ytre etat (sekretariat fra nasjonalparkstyrene i Møysalen, Midtre-Nordland og Trofors) møter fylkesmannen gjennom videokonferanse.

Sjøla i vinterdrakt. Hysvær/Sjøla landskapsvernområde.

Mars:

- Informasjon og prosjektstart med skogbrukselever fra Mosjøen videregående skole.
- Kommunestyremøte i Vega kommune.
- Avdelingsmøte med miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i Nordland. Videokonferanse.
- Stiftelsenes vårmøte med ærfugl vokterne i verdensarvområdet.
- Styremøte i Vega verneområdestyre.
- Stiftelsens møte om innhold i det fremtidige verdensarvsenteret.
- Ytre etat (sekretariat fra nasjonalparkstyrene i Møysalen, Midtre-Nordland og Trofors) møter fylkesmannen gjennom videokonferanse.

Befaring til Leka i april. Nasjonalparkforvalter i Møysalen (Brit Grønmyr) og i Lomsdal-Visten (Torhild Lamo).

April:

- Lyngrenning i Holandsosen naturreservat.
- Møte med ytre etat (sekretariat fra Møysalen, Midtre-Nordland og Trofors) møter fylkesmannen gjennom videokonferanse.
- Samling for nasjonalparkforvaltere/verneområdeforvaltere hos Fylkesmannen i Nordland, Bodø.
- Møte med turistnæringen på Vega om ferdsel i verneområdene.
- Seminar av NGU. Geologi, reiseliv og formidling i Brønnøysund og Leka.
- Møte om resertifisering av Vega som bærekraftig reisemål.

Mai:

- Opplæring av nasjonalparkstyrene/verneområdestyrene i Grane.
- Befaring med SWECO.
- Informasjonsarbeid om verneområdene på Vega med valgfagklasse ved Vega skole.
- Verdensarvforum 2016 i Telemark.
- Stiftelsens møte om kommunikasjonsstrategi i Brønnøysund.
- Styremøte i Vega verneområdestyre med befaring til Lånan.
- Åpent møte om verdensarvsenteret.
- Styremøte i Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv i Brønnøysund, hvor verneområdeforvalter er observatør.

- Møte med ytre etat (sekretariat fra nasjonalparkstyrene i Møysalen, Midtre-Nordland og Trofors) møter fylkesmannen gjennom videokonferanse.

Vega verneområdestyre på befaring i Lånan, mai 2016.

Juni:

- Samling for nasjonalparkforvalter/verneområdeforvaltere på Røyrvik (Børgefjell nasjonalparkstyre).
- Kulturlandskapsdag.
- Møte med rådgivende utvalg.
- Formidling til 8.klasse ved Vega skole. Fiskeri og kystkultur på Vegstein, i tilknytning til verdensarvområdet.
- Møte med ytre etat (sekretariat fra nasjonalparkstyrene i Møysalen, Midtre-Nordland og Trofors) møter fylkesmannen gjennom videokonferanse.

Juli:

- Styremøte for Vega verneområdestyre.
- Møte med aktuelle aktører om fartsbegrensning i Vegaøyen Verdensarvområde og i buffersonen.
- Konstituerende møte. Kommunikasjon og formidlingsstrategi i det fremtidige verdensarvsenteret. Brønnøysund.

August:

- Stiftelsens møte om innhold i det fremtidige verdensarvsenteret.
- Møte i Utvalgte kulturlandskap på Gardermoen.
- Befaring/guide gjester fra kommunikasjonsavdelingen ved Klima og miljødepartementet.

Kommunikasjonsavdelingen ved KLD besøker Skjærvær fuglefredningsområde

September:

- Avdelingsmøte med miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i Nordland. Videokonferanse.
- Befaring med SNO -lokalt, verneområder i sjø.
- Prosjekt om marin forsøpling og sitkagran med 10.klasse i Hysvær.
- Stiftelsens møte om innhold i det fremtidige verdensarvsenteret.
- Stiftelsenes vårmøte med ærfugl vokterne i verdensarvområdet.

Oktober:

- Samling for nasjonalparkforvaltere/verneområdeforvaltere hos Fylkesmannen i Nordland, Bodø.
- Møte med Rådgivende utvalg.
- Samling av Ytre etat (sekretariat fra Møysalen, Midtre-Nordland og Trofors) i Bodø gjennom videokonferanse.
- Styremøte i Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv i Brønnøysund, hvor verneområdeforvalter er observatør.
- Registrering av fredningsmunningsskilt i felt.
- Besøk av fylkesmiljøvern sjef Roar Høgsæt.

November:

- Nasjonalparkkonferanse i Trondheim.
- Samling av Ytre etat (sekretariat fra nasjonalparkstyrene i Møysalen, Midtre-Nordland og Trofors) i Bodø gjennom videokonferanse.
- Møte om arbeidet mot mink, arrangert på videokonferanse av Fylkesmannen i Nordland.

Desember

- Møte med administrasjonen til Vega kommune og Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv om eventuelt samarbeidsprosjekt om besøksforvaltning
- Styremøte i Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv i Brønnøysund, hvor verneområdeforvalter er observatør.

Med Vega Verneområdestyrets samlokalisering med Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv, Statens Naturoppsyn, og bygningsvernkonsulent på Nes, er det et godt stykke på vei til å bygge opp et kompetansemiljø på verdensarv. Samlokaliseringen gjør det også enklere å ha en god informasjonsflyt og dialog i prosjektutvikling og ulike tiltak.

VEDLEGG

ÅRSRAPPORT SNO-Helgeland 2016

Vega lokale verneområdestyre

Del A

Kjerneoppgaver (kontroll, tilsyn, informasjon mv)

- Generelt
- Verneområder i Vega
- Vegaøyen Verdensarvområde
- Felling av mink
- Hekkelokaliteter rovfugl
- Jaktoppsyn
- Motorferdsel
- Kulturminner

Generelt vedr oppsynet 2016

Kort om aktivitet

SNOs aktivitet i Vega kommune er for 2016 ganske lik med hva som er gjort tidligere år, - da både med tanke på type aktivitet og omfang. Deler av denne rapport vil derfor nødvendigvis måtte bli noe lik foregående rapporter.

Rapportskriver har loggført i underkant av 340 timeverk i Vega kommune i 2016, - så langt. Av dette er ca. 180 arbeidstimer knyttet direkte til oppsyn eller oppdrag i verneområder. Som tidligere har oppsynet stort sett blitt utført som "fellesoppdrag" som har omfattet "tilstandsoppsyn" i natur generelt, og Verdensarvområde og verneområder spesielt. Det har også blitt utført enkelte mer praktiske oppdrag i form av skjøtsel i verneområder, samt oppsett av løveskilt, og jakt- og fellefangst av mink.

Som tidligere år kan det i ettertid være vanskelig å tidfeste hvor mye tid og ressurser som har blitt brukt på den enkelte oppgave siden oppsynsturene har flere elementer i seg.

Verneområder i Vega – generelt

Kort om aktiviteten

SNO-Helgeland har hatt prioritet på å føre oppsyn og utføre bestilte oppdrag og tiltak i Verneområdene i Vega i 2016. Det er loggført 33 oppsynsturer- eller oppdrag i verneområder,- og det er loggført ca. 180 timeverk på oppdrag eller tiltak.

Bestilte oppdrag som slutføring av uttransport av tømmer i Holandsosen NR, er utført. Dette oppdraget kan derfor betraktes som endelig avsluttet.

Uttak av sitka i Floværet FFO er påbegynt. I underkant av 30 sitka er felt, kvistet og lagt i lunner. Kvisten ble brent. Omfanget av plantet sitka, - og dermed også arbeidsmengden, var noe større enn først antatt. Det gjenstår derfor å felle omtrent samme mengde trær. Oppdraget vil bli fullført ved første mulighet før eller etter årsskiftet.

Med bakgrunn i sentrale føringer for SNO, gjennomførte SNO og Verneområdeforvalter i 2016 kontroll av en del gitte byggetillatelser i verneområder i Vegaøyen Verdensarvområde. Kontrollen avslørte en del mindre og større avvik på bygninger i forhold til hva som var gitt tillatelse til. Det er pr. d.d ikke avgjort om, eller i hvilken form det skal reageres på noen av avvikene.

Resultatene av kontrollen er tenkt brukt som grunnlag for SNO, Verneområdeforvaltningen og Vega kommune til å komme frem til felles retningslinjer for håndhevelse og oppfølging av både lovlige og ulovlige byggetiltak i Vegaøyene.

Andre oppdrag som befaringer, oppsynsturer i verneområder beskrives ikke nærmere i denne rapport. Det vises til verneområdelogg for nærmere detaljer om oppdrag utført i det enkelte

verneområde. Verneområdeloggen er pr. d.d. tilnærmet fullstendig ført, men noen bilder og gps-registreringer vil bli lagt inn i løpet av vinteren.

Generelle utviklingstrekk/utfordringer

Det fremstår ikke noen klare avvikende utviklingstrekk fra tidligere år for verneområdene i Vega. Tilstanden generelt, ser en bort fra forbedringene som følge av skjøtsel og fjerning av "svartelistede" arter, synes tilnærmet uendret.

Anbefalte oppfølgingspunkter neste år

Generelt mener rapportskriver det som tidligere år må være et mål i seg selv å få oppsøkt alle verneområdene, - helst flere ganger. Verneområder med ilandstigningsforbud vil også i 2017 bli prioritert. Det bør ut fra preventive hensyn fortsatt være slik at en av oppsynets viktigste oppgaver er **å være til stede**, - "å se og bli sett".

Påbegynt felling av sitka ved Floværet (Lånan/Skjærvær NR) skal slutføres.

Det vil som tidligere år være et mål for 2017 for SNO å holde alle de 7 vestligste ærfuglværene fri for mink i hekkesesongen for ærfugl.

Det vil også være et mål å minimum få gjennomført en aksjon med skoleklasse for oppsamling av strandsøppel i verneområde i Vega.

Vega Verdensarvområde

Kort om aktiviteten

Det "Verdensarvrelaterte" oppsyn som ble bestilt for 2016 er forsøkt gjennomført. Ikke alle oppgavene er blitt brukt så mye tid på som en skulle ønske, men samtlige oppdrag med unntak av konkret søk etter kongeørnlokaliteter, er utført.

Det har ikke i 2016 fremstått typiske "verdensarv-oppgaver" gjennom oppsynet, - foruten som tidligere tilknytningen til "turisme og ren natur" og felling av mink i tilknytning til ærfugl-kulturen.

SNO-Helgeland tok i 2017 et initiativ for oppsamling av strandsøppel i 9 av ut-værene i Verdensarvområdet. Hvert av værene fikk tilbud om å samle inn inntil 100 sekker strandsøppel, som SNO på ettersommeren ville hente og bringe til avfallsmottak.

Det ble totalt samlet inn 230 sekker strandsøppel av grunneierne gjennom denne aksjonen.

Strandsøppelet ble avlevert ved SHMILs anlegg i Brønnøysund.

Utviklingstrekk/utfordringer

Det er for Verdensarvområdet ikke registrert spesielle avvikende utviklingstrekk i forhold til tidligere år. Status for utvikling og trusselbilde vil derfor måtte bli tilnærmet likt med tidligere rapporteringer.

Som tidligere fremstår alvorlig forurensing av sjøområdene utenfor Vega nok fortsatt som den største trussel for Verdensarvområdet. En stor del av Verdensarvområdet består av hav- grunt vann eller øyer. Et havari med båt, eller et utslipp fra den tiltagende oljeutvinningen utenfor Helgeland, vil kunne få svært store konsekvenser for Verdensarvområdet.

Side 4

Strandsøppel er og blir en stor utfordring i Verdensarvområdet. Trusselen er ikke akutt som ved oljeutslipp, men strandsøppelet er mange steder svært skjemmende. Mengden strandsøppel er formidabel og oppgaven med å skulle få fjernet alt nesten illusorisk, i hvert fall hvis en skal holde seg til de metoder og det omfang av oppsamling som har vært gjort til nå.

Turisme på Helgeland generelt, har ikke heller i 2016 medført store problemer som er blitt registrert, eller meldt til SNO. Hva gjelder turisttrafikken "på sjøen og til øyene" i Vega Verdensarvområde synes den fortsatt som tidligere stort sett å bli styrt gjennom arrangerte guidede turer. Det er fra rapportskrivners ståsted vanskelig å ha noen klar formening om den "uorganiserte" turisttrafikken på sjøen og til øyene i Verdensarvområdet er økende eller avtagende. Inntrykket er nok at de forskjeller en registrerer fra år til år kanskje mer har med værmessige forhold å gjøre, enn med strukturelle endringer i tilstrømmingen av turister.

Antallet kajakkpadlende turister antas også være omtrent som tidligere. Det er ikke rapportert om uheldige episoder. – Med andre ord omtrent som tidligere år.

SNO har i 2016 ikke fått tilbakemeldinger fra noen av fuglevokterne i Verdensarvområdet som tilsier at årets ærfugl-sesong har vært spesielt utfordrende. Antallet hekkende ærfugl (i hus) er omtrent som tidligere.

Anbefalt oppfølgingspunkter neste år.

SNO-Helgeland vil også i 2017 ha som en prioritert oppgave å bistå både Verdensarvorganisasjonen, verneområdeforvalter og Vega kommune på områder og i saker der dette er naturlig.

Prosjektet med innsamling av strandsøppel fra øy-vær i Vega vil bli forsøkt gjentatt i 2017.

SNO-Helgeland mener det fortsatt bør være et mål at en kommer frem til felles retningslinjer for alle "etater" for hvordan Verneforskrift og Plan- og Bygningslov skal håndheves i verneområdene spesielt og Verdensarvområdet generelt.

Minkfelling

Kort om aktivitet

SNO-Helgeland fikk i april 2016 bistand fra mink-trent SNO-hund til søk etter mink. Det ble gjennomført søk i de samme områdene som tidligere år. Det ble søkt i Flovær og Lånan og alle øyene og skjærene opp til Sørvær uten at vi fant mink. Også deler av hovedøya Søla og alle øyene tilhørende været Søla ble gjennomført. 6 mink ble tatt ut i Søla. Alle øyene mellom Søla og Muddvær ble gjennomført uten at vi fant mink. På øyer tilhørende Skogsholm fant vi 3 mink som alle ble felt.

SNO-Helgeland har også drevet en viss jakt- og felle-fangst av mink. 1 mink er tatt på felle i Søla, og en mink er skutt i Skogsholm.

Utviklingstrekk

Det er vanskelig å si noe sikkert om hvorvidt minkbestanden i verneområdene i Vega avtar, øker, eller holder seg stabil. Det kan synes som om tettheten svinger svinger fra år til år. Årsaken til at det er slik er imidlertid vanskelig å ha noen klar formening om.

For vegaøyene generelt må en kunne anta at bestanden av mink er omtrent som tidligere, - eller noe mindre. Tall for innleverte mink med krav om skuddpremie i Vega, kan kanskje tyde på det siste. Mens det i 2014 ble innlevert ca. 149 mink, ble det i 2015 innlevert ca. 80, og hittil i 2016 ca. 40 mink. Disse tallene kan naturligvis også ha noe med hvor mye jakt på mink som har vært utført, og må derfor tas med visse forbehold hvis en bruker dem til å estimere minkbestand.

Anbefalte oppfølgingspunkter

Felling av mink i Vegaøyene vil ha prioritet for SNO-Helgeland også i 2017. Det er SNOs mål at alle de 7 vestligste ærfuglværene i Vegaøyen Verdensarvområde skal holdes frie for mink i hekkesesongen.

Hekkelokaliteter rovfugl

Kort om aktiviteten

Lokalisering og registrering av hekkende rovfugl i Vega har i 2016 ikke vært en prioritert oppgave for SNO.

9 unger av havørn ble ringmerket av SNO i Vegaøyene i 2017.

Side 6

Utviklingstrekk/utfordringer

Havørnbestanden i Vega synes å være god. At tettheten av hekkinger over år er rimelig konstant, er en indikasjon på at bestanden som sådan også er nokså stabil.

Hubro var tidligere en helt vanlig hekkende fugl i Vega. Selv med god mattilgang (von) i de fleste av øy-værene i Vega, er det ikke registrert hekkinger eller forsøk på hekkinger på øyene i Vega siste år. Det er ikke usannsynlig at minst 1 par hekker på hovedøya Vega.

Kongeørn kan sees ganske ofte på Vega. Det er ikke usannsynlig at minst 1 par hekker i kommunen.

Falkefugl som dvergfalk, tårnfalk, spurvhauk, vandrefalk og jaktfalk kan relativt ofte sees i Vegaøyene. SNO er kjent med hekking av dvergfalk, tårnfalk og spurvehauk.

Anbefalte oppfølgingspunkt neste år

Oppfølging av lokaliteter for rovfugl bør ha noe prioritet også i 2017. Registrering, ringmerking og dokumentasjon bør som tidligere i hovedsak gjøres i forbindelse med andre oppgaver/oppdrag.

Som tidligere år antas den største trussel mot rovfuglene, også i Vega, fortsatt å være "lokal forvaltning/bestandsregulering" ut fra enkeltpersoners holdning til rovfugl. Spesielt gjelder dette holdning til hubro og havørn.

Jaktoppsyn

Kort om aktiviteten

Det har ikke vært gjennomført egne kontroller i 2016 rettet mot utøvelse av jakt i Vega. Denne type oppsyn har dog "vært med" under utførelse av andre typer oppdrag.

Utviklingstrekk/utfordringer

Det er ikke konstatert noen spesielle utviklingstrekk vedrørende jakt i Vega kommune.

Anbefalt oppfølgingspunkter

Lov om Viltet, - jakt, er og skal være en del av SNOs arbeide og ansvar. Det er i liten grad kontroll med denne aktiviteten i Vega. Det er usikkert i hvilken grad SNO vil ha resurser i 2017 til å følge opp jaktlovgivningen.

Motorferdsel

Kort om aktivitet

Det har ikke vært gjennomført kontroller rettet mot motorferdsel i utmark i Vega i 2016.

Utviklingstrekk/utfordringer

Motorferdsel i utmark antas å ikke være et veldig stort problem verken i Vega eller i rapportskrivers øvrige ansvarsområde for den saks skyld. Det vil dog være naivt å tro at det ikke forekommer, også på Vega. Forholdet ulovlig kjøring på snø – barmarkskjøring i Vega kommune er ikke helt oversiktlig.

Anbefalte oppfølgingspunkter

Kontroll av motorferdsel i utmark bør «sesongvist» følges opp mot hhv snøscooter gjennom vinter og vår, og bruk av ATV og lignende redskaper ellers i året, - kanskje spesielt om høsten under storviltjakta.

Kulturminner

Alle utvalgte/prioriterte kulturminner i SNO-Helgelands ansvarsområde er ført tilsyn med i 2016. Fra og med 2016 inngår "Bremstein Fyr" og "Fiskeværet Skjærvær" blant de kulturminner Nordland Fylkeskommune har ønsket tilsyn med.

Utviklingstrekk/utfordringer

Kontrollene av kulturminner har så langt ikke avdekket spesielle forhold eller utviklingstrekk.

Anbefalte oppfølgingspunkter

SNO vil også i 2017 forsøke følge opp Fylkeskommunens liste og ønsker for kontroll av kulturminner.

Inndragninger og anmeldelser 2015 og 2016

Anmeldelser, inndragninger og øvrige brudd på miljølovgivningen inngitt av SNO-Helgeland i 2015 og 2016.

Lovverk	Advarsler		Anmeldelser		Inndragning		Totalt	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Laks- innlandsfisk.	1	1	1	1	12	5	14	7
Motorferdsel (snø)	0	0	0	0	0	0	0	0
Motorferdsel (barmark)	0	0	0	0	0	0	0	0
Naturmangfoldslov	0	0	0	0	0	0	0	0
Viltlov	0	0	0	0	0	0	0	0
Forurensingslov	0	0	0	0	0	0	0	0
Friluftslav	0	0	0	0	0	0	0	0
Kulturminnelov	0	0	0	0	0	0	0	0
Andre lover	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTALT antall saker	1	1	1	1	12	5	14	7

Rapportering av oppdrag i henhold til bestillingsskjema del A og B. Utkvittering av utførte oppdrag gjøres i Verneområdelogg.

Skjemaet "oppsyn i verneområder" legges ved (Gjelder bare kystområdene i Nordland)

15.11.2016

Runar Jostein Omnø

Statens naturoppsyn Helgeland

RÅDGIVENDE UTVALG

REFERAT FRA MØTE I RÅDGIVENDE MØTE TORSDAG 23.6 2016

Møtet ble avholdt på Vega Havhotell kl. 13.00 – 15.45. Tilstede var: Aud Halmøy, Anja Nilsen, Øystein Ludvigsen, Bjørn Barth Jakobsen, Bjørn Hansen, Einar Moen, Rita Johansen, Heidi Kvaløy, Anita Trøite, Solveig Løbeck, Hilde Sprækenhus, Kjartan Sørøy, Jannike Wika.

DAGSORDEN

1. Lunsj

2. Presentasjon av de oppmøtte

- a. Aud Halmøy. Representerer grunneierne i Flovær.
- b. Anja Nilsen. Representerer grunneierne i Skjærvær.
- c. Øystein Ludvigsen. Representerer grunneierne i Hysvær.
- d. Bjørn Barth Jakobsen. Vara for leder i Naturvernforbundet i Nordland.
- e. Bjørn Hansen. Leder i Vega fiskarlag.
- f. Einar Moen. Leder i Vegaøyans Venner.
- g. Rita Johansen. Daglig leder i Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv (observatør).
- h. Heidi Kvaløy. Vara for leder i Vega Kystlag.
- i. Anita Trøite. Representerer Vega skole.
- j. Solveig Løbeck. Representerer grunneiere i Muddvær.
- k. Hilde Sprækenhus. Vara for leder i Vega verneområdestyre.
- l. Kjartan Sørøy. Styremedlem i Vega verneområdestyre.
- m. Jannike Wika. Verneområdeforvalter og sekretær for Rådgivende utvalg.

3. Hilde Sprækenhus (vara for leder i Vega verneområdestyre) orienterte om vedtekter for styret og utvalgets mandat.

Vega verneområdestyre består av tre politikere. To fra Vega kommune og en fra Fylkestinget. Pr i dag består Vega verneområdestyre av Andre Møller (leder), Kjartan Sørøy og Hanne Wika (nestleder). Det er Vega verneområdestyret som gjør vedtak som angår verneforskriftene til verneområdene på Vega.

Rådgivende utvalg skal ha møte *minst* en gang pr år og gi råd til Vega verneområdestyre.

Forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarvområdet (2015 – 2022) er et veiledende dokument for blant annet gjennomføring av tiltak i verneområdene.

De oppmøtte fikk utdelt forvaltningsplanen, verneforskrifter for alle verneområdene og vedtektene for Vega verneområdestyre.

4. Jannike Wika (verneområdeforvalter) orientering om verneområdene og tiltak

Verneområdeforvalter sin rolle er å være sekretær/rådgiver for Vega verneområdestyre og sekretær for Rådgivende organ.

Gjennomgang av kartet over verdensarvområdet med verneområdene: Muddvær fuglefredningsområde, Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde, Hysvær/Søla landskapsvernområde, Lånan – Skjærvær naturreservat, Holandsosen naturreservat, Kjellerhaugvatnet naturreservat, Eidemsliene naturreservat.

Øyene innafor Lånan – Skjærvær naturreservat er de eneste øyene i verdensarvområdet med ferdselsforbud (15.april – 30.juli).

Gjennomgang av **bred** verdiskaping (Økonomisk verdiskaping, miljømessig verdiskaping, sosial/kulturell verdiskaping). «Vern gjennom bruk».

Prioriterte tiltak i verneområdene:

- Slått – eksempler fra Skjærvær og Lånan
- Beiting/beitegjerdning – eksempler fra Holandsosen, Kjellerhaugvatnet og Hysvær/Søla. Erosjon i Muddvær. Ønskelig med mer skjøtsel i Flovær.
- Fjerning av sitkagran samt spredning av sitkagran i verneområdene – eksempler fra Kjellerhaugvatnet, Holandsosen, Eidemsliene og Hysvær. Inkludert prosjekt med elever fra Vega skole og elever fra skogbrukslinjen ved Mosjøen vgs.
- Minkfangst
- Marin forsøpling – eksempler fra prosjekt i Hysvær med elever fra Vega skole
- Tilrettelegging – eksempler fra sti i Eidemsliene, Holandsosen og Kjellerhaugvatnet samt gapahuk/informasjonspunkt i Kjellerhaugvatnet og ved Eidemsliene
- Formidling og bevisstgjøring av verneområdenes verdier
  - o gjennom informasjon og aktiviteter for barn og unge
  - o informasjon til besøksgrupper og andre
  - o annonsering og plakater
  - o til de som bevilger penger til tiltak gjennom rapportering og befarings i verneområdene
  - o representasjon

Gjennomgang av Verneområdets rutiner med å søke om penger til tiltak i verneområdene.

5. Innspill/diskusjon

Sitkagran i verneområdene er ikke ønsket. Det ble foreslått å se nærmere på sitkagran som en ressurs. Daglig leder i Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv orienterte om at det i 2015 ble gjort en telling av sitkagran i hele verdensarvområdet: 6500 stk.

Marin forsøpling. Det ble foreslått å øke intensiteten og eventuelt få inn flere skoleklasser fra andre kommuner.

Infopunkt. Det ble foreslått å ha flere infopunkt blant annet om kulturelle verdier i verneområdene.

Hage og hus i Flovær. Behov for vedlikehold av hovedhus og småhusene i Flovær. Hagene i Flovær kan være et prosjekt?

Molo i Skjærvær. Behov for et informasjonsskilt ved moloen.

Frivillig arbeid. Det var forslag om å kapitalisere det frivillige arbeidet som gjøres i verneområdene/verdensarvområdet.

REFERAT FRA MØTE I RÅDGIVENDE UTVALG TORSDAG 25.10 2016

DAGSORDEN

1. Leder i Vega verneområdestyre, Andre Møller ønsker velkommen

2. Middag

3. De oppmøtte var

- a. Aud Halmøy. Representerer grunneierne i Flovær.
- b. Anja Nilsen. Representerer grunneierne i Skjærvær.
- c. Øystein Ludvigsen. Representerer Vega bonde og småbrukarlag.
- d. Gunnar Stensholm. Representerer grunneierne i Hysvær.
- e. Sverre Nilsen. Representerer Vegaøyans Venner.
- f. Rita Johansen. Daglig leder i Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv (observatør).
- g. Heidi Kvaløy. Representerer Vega Kystlag.
- h. Gunnar Solrud. Representerer Vega bondelag.
- i. Anita Trøite. Representerer Vega skole.
- j. Per Anton Nesjan. Representerer Vega beitelag.
- k. Eskild Bang. Representerer Eidemsliene naturreservat.
- l. Mathias Mathisen. Representerer Utværet Lånan.
- m. Solveig Løbeck. Representerer grunneiere i Muddvær.
- n. Andre Møller. Leder i Vega verneområdestyre.
- o. Kjartan Sørøy. Styremedlem i Vega verneområdestyre.
- p. Jannike Wika. Verneområdeforvalter og sekretær for Rådgivende utvalg.

4. Andre Møller orienterte om verneområdene på Vega og forvaltningen av disse

Vega verneområdestyre består av tre politikere. To fra Vega kommune og en fra Fylkestinget. Pr i dag består Vega verneområdestyre av Andre Møller (leder), Kjartan Sørøy og Hanne Wika (nestleder). Det er Vega verneområdestyret som gjør vedtak som angår verneforskriftene til verneområdene på Vega.

Vega verneområdestyre skal gjennom sin forvaltning av verneområdene oppfylle formålet med vernet i alle sju verneområdene (legger ved alle forskriftene hvor verneformålet står).

Det skal være bred verdiskaping i verneområdene: Økonomisk verdiskaping, Miljømessig verdiskaping og Kulturell/Sosial verdiskaping. «Vern gjennom bruk».

5. Jannike Wika orientering om verneområdestyrets tiltak i 2016

Verneområdeforvalter sin rolle er å være sekretær/rådgiver for Vega verneområdestyre og sekretær for Rådgivende organ.

- Muddvær fuglefredningsområde
  - Utfordring med stor våndaktivitet, mye mjødurt og erosjon på hovedøya i Muddvær. Vega verneområdestyre har bestilt en skjøtselsplan som skal ferdigstilles i november/desember. Grunneierrepresentant fra Muddvær ønsker et fysisk møte med NIBIO og forvaltning for å drøfte løsninger på utfordringene i Muddvær.
  - Byggeaktivitet i Muddvær.
- Skjærvær fuglefredningsområde
  - Grunneierne på sørdelen av øya driver med slått to ganger i året. Vega verneområdestyre har bestilt en oppdatering av eksisterende skjøtselsplan fra Skjærvær, som skal ferdigstilles i november/desember. Arbeidet med skjøtselsplanen utføres av NIBIO. Grunneierrepresentant erfarer at det er blitt mindre vånd siden de startet med slått.
- Hysvær/Søla landskapsvernområde
  - Fjerning av all sitkagran og furu på eiendommen til Sverre Korsnes
  - Elevprosjekt «Sitka og Sjøppel». Samarbeidsprosjekt mellom Vega skole, grunneier, SNO (statens naturoppsyn) og Vega verneområdestyre.
- Flovær fuglefredningsområde
  - Sitkagrana i Flovær er fjernet av SNO.
  - Grunneierrepresentant ønsker slått i Flovær og verneområdeforvaltningen må se på behovet for en skjøtselsplan.
- Lånan fuglefredningsområde
  - Grunneierne gjør slåttarbeidet selv på Lånan. De opplever at det er blitt mindre vånd etter at de startet med slått.
  - Byggeaktivitet på et av de to nybyggene i Lånan.
- Kjellerhaugvatnet naturreservat

- «Utemøbler» laget av Sitkagran på plass ved gapahuken.
- Innkjøp av tre teleskop som kan lånes ut til fuglekikkere. Lånes ut av verneområdeforvalter.
- Parkeringsplassen ved hovedveien på Nes er ferdig og det er en fin vandretur herfra og opp til gapahuken. Skilting/tavle ved parkeringen kommer i 2017.
- Temaplakater til gapahuken er bestilt og kommer i 2016.
- Kanthogst langs jordbruksveien opp til gapahuken er gjort.
- Styreleder orienterte om status for sitkagranhogst med hogstmaskin. Samarbeid mellom Allskog og Vega verneområdestyre samt andre grunneiere på Vega i 2017.
- Manuell hogst av sitkagran og lauvkratt.
- Skogbrukselever fra Vefsn vgs. praktiserer manuell hogst i Kjellerhaugvatnet.
- Reparasjon og vedlikehold på beitegjerde.
- Holandsosen naturreservat
  - Mulig slitasje på sti og eventuell tiltak mot dette gjøres i 2017.
  - Sviing
  - Reparasjon/vedlikehold av beitegjerde.
- Eidemsliene naturreservat
  - Bestilt temaplakater til gapahuken/informasjonspunktet.
  - Stien inn i Eidemsliene naturreservat fører til VefsnAnna – stua. Ikke VefsnAnna – håla som den blir kalt av de fleste.

6. Gjennomgang av bestillingsdialogen.

Hver høst (oktober – desember) gjennomføres det en *bestillingsdialog mellom* verneområdeforvaltning, Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv og SNO lokalt. Bestillingsdialogen er tredelt:

- a. **Kjerneoppgaver fra SNO**
- b. **Oppgaver gjennomført av SNO ut over kjerneoppgavene**
- c. **Behov for tiltaksmidler.**

SNO lokalt, daglig leder i Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv og verneområdeforvalter har utarbeidet et forslag til alle tre delene som ble lagt fram for Rådgivende utvalg.

7. Innspill/diskusjon

Grågås og Hvitkinngås gjør til tider stor skade i verneområdene.

Tilskudd til beitegjerde i Flovær? Men først må beiteavtale på plass.

Tiltak som involverer elever må prioriteres høyere opp på C – skjema

Molo i Skjærvær. Behov for et informasjonsskilt ved moloen.

Ønskelig med skoleprosjekt i Hysvær med sauesanking og søppelrydding.

Utfordring med for fort kjøring i hekketiden. Hvordan informere om at det må tas hensyn i hekketiden?

Drøftes videre med Vega kommune.

Hvor egentlig er det egentlig med beiting med storfe i Holandsosen? Trengs en gjennomgang av anbefalingene som står i gjeldende forvaltningsplan.

Gjerding ved steinbruddene i Skjærvær. Søk Vega verneområdestyre om å få tilskudd til reparasjon/vedlikehold av eksisterende gjerde.

Brønn i Muddvær. Søk Vega verneområdestyre om fjerne gjerde/reparasjon knyttet til denne brønnen.

Styreleder orienterte om byggeforbud i verneområdene og regler for å søke om tillatelse til tiltak.

Innspill fra Hildegunn Nordum (Utvær Lånan) er sendt på mail og er lagt ved dette referatet.

- 8. Status for Kystplan Helgeland.** Styreleder orienterte om Kystplan Helgeland og om at den blir nå blir lagt ut på andre gangs høring ca 1.mars 2017. Han vil ta initiativ til et folkemøte.

Jannike Wika

Verneområdeforvalter og sekretær for Rådgivende utvalg.